

Rodinná cirkev

Začiatkom januára sme sa v rámci jedných Služieb Božích venovali povolaniu do manželstva. Uvažovali sme pri tom nad príbehom svadby v Káne Galilejskej, a všimli sme si ten najpodstatnejší rozmer kresťanského manželstva, a to živú a osobnú prítomnosť Pána Ježiša Krista v živote oboch manželov a ich rodiny. A je úplne jedno, aká veľká je domácnosť týchto manželov, podstatné je, že všetko sa v ich živote má diať skrze Neho a pre Neho. Bez Pána Ježiša Krista to nejde.

Ak teda hľadajú k sebe cestu dvaja ľudia, tak už pred vstupom do manželstva by si mali jasne uvedomiť svoje patrenie, či nepatrenie Pánovi Ježišovi Kristovi a ujasniť si svoj vlastný postoj k viere a k životu z viery. Pretože práve viera manželov sa môže a má stať centrom ich vlastnej budúcej rodiny a v jej pokrývkávaní, či absencii, môže ich vzťah napokon aj stroškovať.

Naším dnešným príkladom, či povzbudením v kresťanskom smerovaní našich vlastných manželstiev a rodín, bude kresťanská pohostinnosť a posväcovanie sa manželov navzájom podľa príkladu starovekých ranokresťanských manželov Priscilly a Akvilu.

V knihe Skutky apoštolov si ich môžeme všimnúť napríklad v tejto zmienke: „Potom odišiel z Atén a prišiel do Korintu. (Tu) našiel Žida menom Akvila, rodáka z Pontu, a jeho manželku Priscillu. Akvila len nedávno prišiel z Itálie, keď Klaudius nariadil, aby sa všetci Židia vystaňovali z Ríma. Šiel teda k nim a že bol toho istého remesla - robili totiž stany - zostal u nich a pracovali. Každú sobotu viedol rozpravy v synagóge a presviedčal Židov a Grékov. Keď prišli z Macedónie Sílus a Timoteos, venoval sa Pavel celkom kázaniu slova a osvedčoval Židom, že Ježiš je Kristus. A keď mu odporovali a rúhali sa, vytriasol prach z rúcha a povedal im: Vaša krv na vašu hlavu! Som čistý. Odteraz pôjdem ku pohanom.“ (Sk 18, 1 - 6)

Keď apoštol Pavel prišiel do prístavného mesta Korint, ubytoval sa práve u týchto manželov, ktorí mimochodom mali rovnaké zamestnanie ako on. Akvila (lat. orol) bol Židom z maloázijskej prímorskej krajiny – Pontu – dnes ležiacej v severovýchodnej časti Turecka na pobreží Čierneho mora, kde kedysi účinkoval aj Pilát (odtiaľ prímene Pontský). Bol tkáčom látok a plachiet na stany z jemnej srsti. S manželkou Priskou sa pravdepodobne zoznámil v Ríme, kde sa aj vzali, bola to pôvodne pohanka a rímska prepustenkyňa z popredného rodu, ktorý jej dal zvučné meno Priscilla (lat. staroslávna).

V Ríme, v židovskej štvrti, si založili tkáčsku dielňu, čo bolo v miestnych pomeroch novinkou. Manžel bol zbehlý v Mojžišovom zákone a jeho dom sa stal domovom židovského zboru, akousi mini synagógou. Manželka sa mu prispôsobila, stala sa voči návštevníkom pohostinnou a dobročinnou, za čo si ich veriaci veľmi vážili. Boli šťastní, ale trápilo ich, že boli bezdetní. Keďže mnohí z rímskych Židov chodievali na sviatky do Jeruzalema, prinášali správy aj o príchode Mesiáša a o šírení kresťanského svetozoru. Pod ich vplyvom sa čoskoro objavili prví kresťania zo židovstva. Patrili k nim aj Akvila a Priska.

Je len prirodzené, že snahy o pokresťančenie narobili rozruch v židovskej náboženskej obci a Židia začali štváť ostatných voči kresťanom zo židovstva. Keď Rimania zbadali, že tento vnútorný spor v židovskej náboženskej obci začal spôsobovať nepokoje, cisár Klaudius nariadil okolo roku 51 n.l. vypovedať Židov z Ríma. Do tohto Klaudiovho ediktu boli zahrnutí aj kresťania z židovstva, nakoľko vrchnosť nezaujímal ich vlastné vnútorné rozdiely. Práve pre tento rozkaz sa Akvila s Priskou vystaňovali do Korintu a sem zanedlho prišiel aj apoštol Pavel. Ubytoval sa u nich ako u kolegov v spoločnom remesle, a aj preto, že boli kresťanmi zo židovstva. U nich si zarábala na živobytie, a zároveň ich stále viac a viac oboznamoval s Evanjeliom Pána Ježiša Mesiáša. Od nich chodil v sobotu do synagógy a kázal aj tam. Pri úspechu misie začali za krátky čas niektorí Židia verejne vystupovať proti Pavlovi, ale aj proti našim manželom. Aby im viac neškodil, odstáňoval sa radšej inam.

Manželov štvanie neodradilo, naopak, boli Pavlom dostatočne poučení a oboznámení o Evanjeliu Pána Ježiša Mesiáša, a tak mu aj naďalej pomáhali v rodia-com sa Cirkevnom zbere. Po jeho odchode sa presťaňovali aj oni do Efezu, kam Pavel odišiel na svoju 3. misijnú cestu. Určite ich poháňala aj láska k nemu, ale aj neutešené a rozhádané pomery zboru v Korinte. Nikdy však nezahoreli nenávisťou voči svojim bratom. Lebo keď im Pavel písal prvý zachovaný list Korintským, dal ich aj so zborom, ktorý sa u nich zhromažďoval, pozdraviť (1 K 16, 19).

Pán Boh taktiež požehnával aj ich lásku k Pavlovi, keď ho pomohli zachrániť v nebezpečnom spore o pohanskú bohyňu Artemis (Dianu). To sa udialo na konci apoštolovho pobytu v Efeze, ale požehnaný bol aj ich príchod do tohto mesta pretože tak, ako kedysi ich oboznámil Pavel s Evanjeliom v Korinte, tak oni vykonali to isté s Apollom, keď potom prišiel do Efezu. Ich pobyt v Efeze bol znovu obojstranným požehnaním, pretože aj tu ponúkli svoju domácnosť ako miesto na stretanie sa pri Pánovom Slove a pri slávení Večere Pánovej. Pavel im túto lásku, vernosť a obetavosť nezabudol. Keď odišiel z Efezu, na tretiu návštevu do Korintu a tam písal list Rímskym, v 16. kapitole adresovanej aj do Efezu ich pozdravil ako svojich spolupracovníkov v Kristovi Ježišovi, „*ktorí nastavili vlastné brdlá za jeho život*“.

Nielen on im bol zaviazaný vďakou, ale aj všetky zbory, v ktorých veriaci pochádzali z pohanstva. Nezabudol na ich veľkú pomoc ani v rímskom väzení až do smrti, keď ich pozdravuje v poslednom liste Timoteovi. Akvila a Priska sa z najväčšou pravdepodobnosťou už do Ríma nevrátili a podľa tradície podstúpili v Efeze mučenícku smrť pre svoju vieru.

Príklad tímovej práce Akvilu a Prisky prináša tiež tému chariziem, teda duchovných darov, ktoré Duch Svätý dáva kresťanom na budovanie spoločenstva cirkvi. Pri Pavlovi si môžeme všimnúť charizmu kázania, uzdravovania a kriesenia mŕtvych. To bolo neobyčajné. Naproti tomu charizmy Akvilu a Prisky sa zdajú oveľa obyčajnejšie, ale zdanie môže klamať.

Bol to práve Duch Svätý, ktorý im dával silu vo všetkom životnom nasadení. V pozadí a bez fanfár budovali spoločenstvo krok po kroku svojou každodennou činnosťou.

Vidíme, že v Efeze pomáhali síce vzdelanému, no vo viere nováčikovi Apollovi, keď ho počuli hovoriť o Pánovi Ježišovi Kristovi v synagóge. Mohli poukázať na svoje vedomosti a dar vyučovania verejným vystúpením, tým by ho však dostali do rozpakov. Radšej ho následne vzali nabok a v súkromí ho vyučovali.

Biblickí komentátori počnúc Jánom Zlatoústym naznačujú, že to bola práve Priska, ktorá bola vo vyučovaní aktívnejšia, pretože sa jej meno viackrát objavuje pred Akvilovým, čo je v patriarchálnej spoločnosti niečím nevídaným. Tým sa len posilňuje náš dojem, že títo manželia harmonicky spolupracovali v manželstve aj v službe. Podporovali a povzbudzovali dary druhých ľudí bez toho, aby ich to ohrozovalo.

Priska a Akvila mali mnoho darov, no ich najvýraznejšou charizmou bola ich pohostinnosť. Ich dom bol skromný, archeológovia hovoria, že typický dom s dielňou meral nanajvýš 4,5 m na šírku a 7,5 m na dĺžku. V Korinte, v Efeze i v Ríme títo manželia veľkodušne dávali, čo mali: jedlo, ubytovanie, prácu a príjemné prostredie, kde ľudia mohli nájsť podporu a nasledovať Pána Ježiša Krista v pohanskom svete.

Vrcholom ich pohostinnosti bolo poskytovanie priestoru ich domu pre zvestovanie Slova a slávenie Večere Pánovej, čím ich dom niesol v sebe aj Bohoslužobný priestor v autentickom a blízkom stretaní sa kresťanov. Kresťania si až o 200 rokov mohli postaviť svoje kostoly. Práve takéto domácnosti veriacich ľudí boli kľúčové pri zrode cirkvi. Priska a Akvila svojou misijnou pohostinnosťou a ďalšími darmi, dali svoje manželstvo do služieb cirkvi v dôležitých rokoch jej počiatkovej existencie.

Dnes má cirkev nové ťažkosti, ale aj nové príležitosti, a potreba manželstiev a rodín, ktoré sa plne odovzdajú Pánovi Ježišovi Kristovi je rovnaká, ak nie väčšia, ako v dobe týchto manželov a v dobe začiatkov cirkvi. Možno by bola zaujímavá otázka, že keby Priska a Akvila mohli dnes osloviť manželov a rodiny, čo by im povedali?

Boh vás povolal do dôležitého, ničím nenahraditeľného povolania. Dal vám jedinečné dary v každom jednom z vás na naplnenie tohto povolania. Cirkev vás potrebuje aj svet vás potrebuje. Ste to práve vy, ktorí ste stvorení a poslaní žiť v tejto dobe takej, aká je, pretože práve takúto ju poznáte a viete ju ovplyvniť. Spoločne nasledujte Pána Ježiša Krista, vo všetkom Mu dôverujte, prijmite Ho za zvrchovaného Pána svojich životov, manželstva i rodín a On váš zväzok urobí plodným tak, ako ste si to nikdy nepredstavovali.

podľa viacerých prameňov spracovala Barbora Vontorčíková